

Kære medlemmer af Kulturudvalget!

Da jeg jo ser på Folketingets hjemmeside, at man kan rette direkte henvendelse til Udvalget ang. spørgsmål under dets område, tillader jeg mig hermed at henlede Udvalgets opmærksomhed på en sag, som jeg - af flere årsager - finder stærkt bekymrende

MANGE BIBLIOTEKER BLÆSER ULOVLIGT PÅ TAKSTERNE VED FOR SEN AFLEVERING AF LÅNTE MATERIALER (JFR. BIBLIOTEKSLOVENS § 21).

Det er hårdt sagt. Jeg indrømmer det. Men jeg har naturligvis tjekket fakta, inden jeg har sendt jer denne mail. Og til sidst vil jeg prøve at formulere et par spørgsmål, som jeg håber nogle behjertede udvalgsmedlemmer vil påtage sig at stille ministeren.

Jeg sidder her i Odense og undrer mig. Jeg har en helt særlig interesse i bibliotekerne, bl.a. i kraft af mit arbejde (har skrevet små 15 fagbøger). Jeg vil rigtig gerne bibliotekerne deres allerbedste ve og vel. Men her på det sidste halve års tid har jeg fået en grim skuffelse.

Jeg har ellers gået og troet - naivt, skulle det vise sig - at bibliotekerne stod for at give borgerne / lånerne korrekt information. Oplysninger, man kunne blive klogere af. Og som man kunne stole på. Fx så man kendte sine rettigheder og dermed bedre kunne navigere rundt i den konstant accelererende strøm af Oplysninger til Borgerne om Samfundet.

Derfor vågnede jeg brat op, da det pludselig stod klart for mig, at vildledning sine steder havde afløst vejledning.

Jeg kunne ikke forstå, når jeg konfronterede Middelfart Bibliotekerne med, at deres takster ved for sen aflevering af lånte materialer var ulovlige, at bibliotekets undskyldning lød på, at man slet ikke havde været opmærksomme på § 21 i Biblioteksloven! - den lov, de selv var sat til at administrere, og som i øvrigt er på størrelse med en tændstikæske.

I lovens § 21 står det helt klart, ganske koncist og uden forbehold af nogen art overhovedet, at det max. kan koste 230 kr. for voksne (120 kr. for børn), hvis man overskrider afleveringsdatoen.

Jeg kunne heller ikke rigtig se sig mig ud af, at Kolding Bibliotekerne havde fastsat, at det skulle koste ikke mindre end 330 kr. på taxameteret efter frit-lejdet udløb i kølvandet på corona-nedlukningen. Han ledte og ledte efter lovhjemlen, men lige lidt hjalp det. - Og 220 for børn!

Jeg fattede heller ikke, at selvom Tønder Bibliotekerne i første omgang (efter en vejledende udtalelse fra Slots- og Kulturstyrelsen) rettede op og med hjælp fra en jurist fik de *lovlige* max.gebyrer op på hjemmesiden, så alligevel fastholdt dem. I min private optik svarede det lidt til at gøre grin med biblioteks-musikken, at borgerne skulle gætte sig frem i mørke og gå ind på kommunens takstoversigt (www.toender.dk/sites/default/files/din_kommune/takstblad_2020.pdf) for at få resten af historien.

Jeg vrider stadig min hjerne med, hvordan Haderslev Bibliotekerne kunne tilsidesætte lovgivningen ved at opkræve henh. 300 kr. og 150 kr. for overskridelse af lånetiden - men så var det, jeg sendte et lille blik op mod reolerne hjemme i privaten og ihukom Poul Ørums det 11. bud: *Det gør ikke noget, så længe det ikke bliver opdaget.* Og tog så sig selv i det. Det er hverken pænt sagt eller pænt tænkt, min ven!

Men hvad var der da så på spil hos Kalundborg Bibliotekerne, hvor biblioteksbøden lød på 260 kr. for voksne?

Eller Glostrup Bibliotek, der i første ombæring af et andet bibliotek blev adviseret om, at man havde ikke-lovhjemlede gebyrer - hvilke man så pligtskyldigst fjernede - for derpå atter at lægge dem op på hjemmesiden?

Eller Frederikssunds biblioteksvæsen. Her blev overtakseringen praktiseret siden 1/1-2019, men det tjener til ære, at fejlen blev rettet indenfor imponerende 24 timer.

Bibliotekerne undskylder sig med, at fejlene primært har været kommunikative i form af indtastningsfejl på hjemmesiderne. Fejlene er nu rettede.

Sagerne vedr. Tønders og Koldings overtakseringer ligger p.t. dog til vurdering i Slots- og Kulturstyrelsen.

Forslag til spørgsmål til ministeren kunne fx være:

1) Hvad vil ministeren foretage sig i henseende til foranstaltninger, der kan sikre, at borgerne ikke betaler mere, end der er lovhjælp for?

2) Vil ministeren sørge for, at lånere, der indenfor de sidste 12 måneder har måttet betale ikke-hjemlede gebyrer, kan få overtakseringen refunderet, hvis denne kan dokumenteres?

Venlig hilsen,

Kristian Kristiansen,
forfatter,
Svinget 37 C,
5250 Odense SV.